

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาชาวเขาเผ่าลัวะในหมู่บ้านแต่ยกลาง ตำบลดอยภูคา อำเภอ ปัว จังหวัดน่าน ซึ่งมีทั้งหมด 93 ครัวเรือน ซึ่งมีการดำรงชีวิตแบบเรียบง่าย ได้อาศัยพืช สมุนไพรรักษาโรคในเวลาที่เจ็บป่วย หมู่บ้านนี้ถือว่าเป็นหมู่บ้านที่เหมาะสม ตรงกับวัตถุประสงค์ ของการศึกษาเรื่องความรู้และการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรพื้นบ้านเป็นอย่างดี

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. สังเกตการณ์และทำการถ่ายรูป โดยที่ผู้วิจัยได้เข้าไปมีส่วนร่วมในเหตุการณ์นั้น ๆ ด้วย โดยการเข้าไปร่วมทำกิจกรรมนั้น ๆ ด้วย เช่น การทำพิธีไล่ไลต์ ฯลฯ เป็นการ เก็บข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยประเภทนี้ เริ่มโดยที่ผู้ศึกษามีความรู้และ ความเข้าใจ ในเรื่องนั้นๆ ยังไม่ดีพอ
2. สัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างและแบบเจาะลึก โดยการสัมภาษณ์ผู้รู้ในท้องถิ่น ถึง การใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพร โดยผู้วิจัยได้นำรายชื่อสมุนไพรที่ผู้วิจัยค้นคว้าและ หาข้อมูลมาก่อนและสอบถามถึงพืชสมุนไพรดังกล่าวที่มีอยู่ในหมู่บ้าน ผู้ที่ผู้วิจัยได้ ไปสอบถาม ได้แก่ชาวลัวะที่พูดภาษาไทย (คำเมือง) ได้ซึ่งเป็นคนงานของอุทยาน แห่งชาติภูคา หมอผีประจำหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้านบ้านแต่ยกลาง ปลัดองค์การบริหาร ส่วนตำบล (อบต.) กรรมการ อบต. ครู - อาจารย์ โรงเรียนบ้านแต่ยกลาง เจ้าหน้าที่ อนามัยประจำหมู่บ้านแต่ยกลาง เจ้าหน้าที่อุทยานแห่งชาติดอยภูคา ฯลฯ นอกจากนี้ ยังใช้การสนทนากลุ่ม (focus group disceysion) และเดินสำรวจพืชสมุนไพร ภายในหมู่บ้าน ในไร่หมุนเวียน และในป่าใกล้เคียง โดยผู้ที่เป็นคนพาเดินสำรวจ เป็น ผู้อาวุโสและเป็นคนงานของอุทยานแห่งชาติภูคา คือ ลุงเสาร์ และลุงไข่ ทั้งสองคน เป็นผู้มีความรู้เรื่องสมุนไพรเป็นอย่างดี และได้เดินสำรวจพืชสมุนไพรต่างๆ พร้อมทั้ง ถ่ายรูป เวลาที่ไปในการวิจัยทั้งหมด 6 เดือน (สิงหาคม 2541 - มกราคม 2542) โดยออกสำรวจเดือนละครั้งๆ จำนวน 2 - 3 วัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ข้อมูลเชิงพรรณนาเพื่อให้เห็นปรากฏการณ์ กระบวนการ ชั้นตอนความสัมพันธ์ต่าง ๆ ในการใช้ประโยชน์จากพืชสมุนไพรพื้นบ้านที่มีอยู่ในหมู่บ้านเตี้ยกลาง ดอยภูคา จังหวัดน่าน

สถานที่ทำการวิจัย

หมู่บ้านเตี้ยกลาง ตำบลภูคา อำเภอปัว จังหวัดน่าน

ระยะเวลาทำการวิจัย

ตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2541 - มกราคม 2542 เป็นเวลา 6 เดือน